

# BOUWEN AAN VERTROUWEN

Coalitieakkoord van CDA, Gemeentebelangen en PvdA  
2020 - 2022



30 september 2020

## Inhoudsopgave

Inleiding .....	2
Een sluitende meerjarenbegroting .....	3
Toekomstvisie Opmeer .....	4
Locatiekeuze IKC en start bouw.....	5
Focus op het sociaal domein .....	6
Ontwikkeling van het centrum van Opmeer.....	8
(Agrarisch) ondernemen.....	9
Woningbouw .....	10
Omgevingswet .....	11
Energietransitie en klimaatadaptatie .....	11
Regionale samenwerking in het Pact 7.1.....	11
A.C. de Graafweg .....	11

## **Inleiding**

Opmeer is een gemeente met een open en transparant bestuur dat zowel binnen als buiten de gemeentegrenzen de verbinding en samenwerking zoekt. Dit is ook nodig want de gemeente staat voor grote beleidsmatige en financiële uitdagingen. Voor een goede besluitvorming is behoefte aan een stabiel bestuur met behoud van een betrokken ambtelijke organisatie, ingericht om het belang van de inwoners en bedrijven in de gemeente te dienen. We willen dat Opmeer een gemeente blijft waar mensen willen wonen, werken en leven. Waar iedereen de kans krijgt om mee te doen onder de noemer inclusie. Het college werkt samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan het dichterbij brengen van een toegankelijke samenleving.

## Een sluitende meerjarenbegroting

De gemeente Opmeer verkeert in financieel zwaar weer. De jaarrekening 2019 heeft een tekort van 1,1 miljoen euro. Voor de begroting 2021 is er een tekort van 1,2 miljoen en er is een meerjarig structureel begrotingstekort van 1,3 miljoen euro. De provincie Noord-Holland heeft laten weten dat zij ook de dalende reservecapaciteit zien.

Nieuwe financiële risico's zijn te voorzien door de herijking van het gemeentefonds, de gevolgen van de Corona-crisis en het structurele nadelige verschil tussen de werkelijke zorgkosten voor de jeugdzorg en Wmo en wat Opmeer hiervoor van het Rijk krijgt.

De begroting 2021 (en 2022) en de meerjarenbegroting dienen structureel sluitend te zijn. Daarbij wordt gezocht naar mogelijkheden om uitgaven te verminderen en inkomsten te verhogen via de gemeentelijke belastingen. Dit gebeurt door:

- de niet verwerkte ombuigingsopties uit de bezuinigingsronde van 2019 opnieuw te bekijken;
- nieuwe bezuinigingsmogelijkheden te bekijken;
- de uitkomsten uit het onderzoek naar de reserves te verwerken in de algemene reserve;
- lokaal, regionaal en nationaal aanvullende financiële middelen te zoeken;
- een zo laag mogelijke verhoging van de woonlasten.

Vooralsnog kiezen wij niet voor:

- bezuinigingen op de gemeentelijke organisatie;
- een algemene subsidieverlaging;
- sluiten van gemeentelijke voorzieningen.

## Toekomstvisie Opmeer

Er is een toets uitgevoerd of de gemeente Opmeer adequaat is toegerust op haar zelfstandige positie en wat daarvoor in de toekomst nodig is. De uitkomsten van deze toets zijn beschreven in het rapport 'Beheergemeente onder druk'.

Op hoofdlijnen zijn de aanbevelingen:

1. Stel een inhoudelijke toekomstvisie op voor de gemeente met een duidelijke visie op de eigen ambities in relatie met de regionale context. Maak hier vaart mee; het geeft richting aan waar de gemeente inhoudelijk heen wil. Keuzes in de organisatie (waar zetten we op in en wat zetten we op een lager pitje) en de regio (waar doen we aan mee, waar willen we trekker zijn binnen het Pact 7.1 en waar volgend) kunnen daarvan worden afgeleid.
2. Voer het 'overdrachtsdocument' uit. Ontwikkel de organisatie verder langs de lijnen die zijn uitgewerkt in de maximum variant van dit document; dit is een actie die sowieso moet gebeuren als 'basis op orde' om de huidige uitdagingen het hoofd te bieden.
3. Alleen de basis op orde zal zeker in de verdere toekomst niet voldoende zijn. Zet in op een versterking van de organisatie in strategisch vermogen en integraal werken. Begin alvast met de belangrijkste opgaven en thema's. Richt hier programma's en projecten op in en stuur hier apart op via programma- en/of projectmanagers. Stel ook een strateeg aan die aan de slag gaat met de thema's, de ontwikkeling van de toekomstvisie en de aansluiting bij de regio op strategisch niveau. Begin licht, en bouw dit in de loop van de tijd uit.
4. Bekijk de samenwerkingsmogelijkheden in de regio. Ga hiermee - in de eerste plaats als bestuurders van de zeven West-Friese gemeenten - aan de slag in het kader van de uitvoeringsagenda van het Pact 7.1.
5. Hou er rekening mee dat de ambities en opgaven op termijn alleen maar zullen toenemen. Onderken de urgentie en de betekenis ervan voor de organisatie.

Deze aanbevelingen nemen we over. Prioriteit wordt gegeven aan het opstellen van een toekomstvisie voor de gemeente Opmeer, die uiterlijk in juli 2021 door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

Aansluitend op de toekomstvisie wordt er een bestuurskrachtmeting uitgevoerd waardoor er een totaaloverzicht ontstaat van de vraagkant (inwoners en organisaties) en aanbodkant (gemeentelijke dienstverlening). Het doel is om voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 inwoners en politiek een duidelijk beeld te geven van het toekomstperspectief van de gemeente.

## **Locatiekeuze IKC en start bouw**

In oktober 2020 wordt een locatiekeuze gemaakt voor de bouw van een integraal kindcentrum (IKC) in Spanbroek/Opmeer. We streven ernaar in 2021 de voorbereiding voor de bouw van het IKC in Hoogwoud gereed te hebben.

Belangrijk uitgangspunt hierbij is het door de gemeenteraad in 2017 vastgesteld IKC-concept. Bij de locatiekeuze in Spanbroek/Opmeer wordt een afweging gemaakt op basis van de uitkomsten van het burgerparticipatietraject, centrale ligging, financiën, ruimtelijke inpassing, verkeersveiligheid en toekomstbestendigheid.

In deze afweging wordt ook de motie betrokken van 9 juli 2020. Met deze motie is aan het college de opdracht gegeven in kaart te brengen wat de mogelijke consequenties zijn voor het onderbrengen van de beoogde gebruikers van een IKC op de twee (overgebleven) locaties van de Akker/ 't Ruimteschip en de Bonifatiuschool. Hierbij wordt waarde gehecht aan een IKC voor de kern Spanbroek/Opmeer dat tenminste gelijkwaardig is aan het in Hoogwoud te bouwen IKC.

Bij de locatie, bouw en inrichting van de beide IKC's zal goed overleg met ouders, participanten en (buurt)bewoners gevoerd worden.

## Focus op het sociaal domein

De gemeente ontwikkelt in samenspraak met de mensen om wie het gaat een lokale inclusie-agenda, met een plan van aanpak, targets en goede verantwoording. Deze lokale inclusie-agenda zal worden opgenomen in de nieuwe nota sociaal domein van de gemeente.

Opmeer behoudt haar verantwoordelijkheid voor goede uitvoering van wettelijke zorgtaken. Mensen die zorg nodig hebben krijgen die zorg. Jeugdhulp wordt zo licht en kort mogelijk gegeven (normaliseren en demedicaliseren).

De financiering van de jeugdzorg en Wmo is een knelpunt, vanuit het Rijk worden te weinig middelen beschikbaar gesteld om de kosten van de zorg te dekken. Tegelijkertijd wordt de zorg steeds complexer. We willen daarom dat beheersmaatregelen worden getroffen die de komende twee jaar meer grip geven op de kosten van de zorg.

Hiervoor gaan we:

- liefst samen met de regio Westfriesland, actief een beroep doen op de Rijksoverheid voor ruimere budgetten voor de gemeentelijke zorguitgaven;
- onderzoek doen waar in de jeugdhulp de meeste kosten weglekken. Indien mogelijk plegen we daar interventies op;
- een duidelijker (regionaal) kader ontwikkelen voor het inkoop- en aanbestedingsbeleid;
- samen met de regio en zorgaanbieders de middelen zodanig inzetten dat dit voor directe zorg en minder voor administratieve of huisvestingslasten wordt ingezet;
- meewerken aan de uitvoering van een aantal pilots in het kader van de regionale transformatie-agenda (waarvoor Opmeer bijvoorbeeld Buurtgezinnen doet). Inzet hierbij is om zoveel mogelijk te voorkomen dat mensen (dure) zorg nodig hebben;
- inzetten op preventie en kostenbewustzijn samen met het wijkteam, de wijksteunpunten, onderwijs, vrijwilligersorganisaties en (sport)verenigingen;
- een "dashboard" ontwikkelen waardoor de gemeenteraad minimaal elk kwartaal wordt geïnformeerd over de (financiële) stand van zaken binnen het sociaal domein. Doel is dat we dit ook in de regio kunnen toepassen zodat we met elkaar kunnen monitoren en van daaruit leren.

### Zorg voor kwetsbare inwoners

Sinds 2018 werkt Opmeer met de andere Westfriese gemeenten samen vanuit het regionaal beleidskader 'Herstel en Participatie; toekomstvisie kwetsbare inwoners 2018-2023'. We continueren de ingezette lijn.

Het huidige inburgeringstelsel voldoet niet. Nieuwe vergunninghouders doen te lang over hun inburgering en worden onvoldoende geprikkeld om op het hoogst mogelijke niveau de Nederlandse taal te leren en de verbinding met participatie wordt onvoldoende gemaakt. De nieuwe Wet inburgering moet hierin verandering brengen. De gemeente Opmeer bereidt zich samen met de andere Westfriese gemeenten voor op deze nieuwe wet, die naar verwachting op 1 juli 2021 in werking treedt. Doel is om de vergunninghouders in Opmeer zo snel en volwaardig mogelijk mee te laten doen in onze maatschappij.

### **Nieuwe nota sociaal domein**

Er wordt in de eerste helft van 2021 een nieuwe nota sociaal domein opgesteld, dat voortbouwt op de ambitie en maatschappelijke doelen uit de huidige beleidsnota. Daarbij zullen er verbeteringen worden doorgevoerd op basis van opgedane ervaringen en worden bovengenoemde inzichten verwerkt in het nieuwe beleid.

### **Cliëntenparticipatie**

In 2019 is het nieuwe model cliëntenparticipatie in Opmeer ontwikkeld en vastgesteld. Dit is bedoeld om vooraf en aan het begin van de ontwikkeling van plannen of beleid op het gebied van Wmo, jeugdzorg en lokaal armoedebeleid advies in te winnen bij ervaringsdeskundigen. Deze werkwijze is in verband met corona nog niet van start gegaan, in 2021 willen we deze implementeren in de gemeentelijke werkprocessen.





## **Ontwikkeling van het centrum van Opmeer**

Het centrum van Opmeer wordt ontwikkeld, zoals beschreven in de toelichting op het centrumplan Opmeer - Spanbroek 2015. De daaruit vloeiende conclusies (toen) in de gemeenteraad zijn leidend voor de uitwerking:

- zorg voor een totaalontwikkeling (woningbouw en winkel(s)) van het gebied in samenwerking met de perceeleigenaren;
- zorg voor een goede infrastructuur door het terrein te ontsluiten binnen de kaders van het vastgestelde bestemmingsplan en een goede ruimtelijke ordening.

## **(Agrarisch) ondernemen**

We blijven werken aan een goed ondernemingsklimaat in Opmeer zeker nu in coronatijd. Er zijn goede contacten tussen ondernemers en de gemeente via het bedrijvenloket.

We kijken samen met ondernemers naar de bereikbaarheid, toegankelijkheid en gezelligheid van de winkelcentra. Het is in dat kader van belang een langetermijnvisie te creëren ter voorkoming van leegstand.

We hebben oog voor de instandhouding van de leefbaarheid op het platteland. Leegstaande agrarische bebouwing vraagt om oplossingen zoals in recreatieve nevenactiviteiten, kleinschalig verblijf en/of geschiktheid voor zorgpartijen.

### **Veken 4**

Alle percelen in Veken 3 zijn verkocht. Er is geen ruimte meer voor nieuwe bedrijven. Lokale bedrijven moeten kunnen groeien en nieuwe bedrijven moeten de mogelijkheid hebben om zich te kunnen vestigen. Een snelle ontwikkeling van bedrijventerrein Veken 4 is nodig. Daarom starten we snel met de ontwikkeling van fase 1 van Veken 4 en stimuleren we de vestiging van lokale en nieuwe bedrijven. We stellen daarbij de voorwaarden dat bij vestiging van bedrijven op Veken 4 dit op een duurzame en energie neutrale wijze gebeurt. We stimuleren innovaties die klimaatadaptatie omarmen en rekening houden met de Regionale Energie Strategie.



## Woningbouw

Opmeer is actief om woningzoekenden te bedienen met betaalbare, passende en levensloopbestendige huur- en koopwoningen voor alle inwoners, maar met name voor jongeren en ouderen. Dat doet de gemeente via haar woningbedrijf en het mogelijk maken van woningbouw op locaties binnen bebouwd gebied. Daarnaast zet de gemeente zich in voor nieuwe woningbouwlocaties buiten bebouwd gebied, waarbij vooral gedacht wordt aan de kernen. Ook wordt woningbouwlocatie Heerenweide verder ontwikkeld.

We staan positief tegenover kleinschalige woningbouwinitiatieven en Knarrenhoven. Er wordt in deze raadsperiode gestart met een CPO-project voor starters op de woningmarkt.

Ter bevordering van de leefbaarheid in de wijken kijken we naar mogelijkheden voor het aanleggen van kunstgrasveldjes.



## **Omgevingswet**

In 2022 wordt de Omgevingswet ingevoerd. Dit zal tegelijkertijd starten met het traject van de toekomstvisie. Branche- en maatschappelijke organisaties, burgers, dorpsraden en andere belanghebbenden worden actief benaderd. De uitkomsten van dit traject betrekken we bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

## **Energietransitie en klimaatadaptatie**

De gemeente maakt zelf zoveel mogelijk gebruik van zonne-energie op haar gebouwen en staat open voor nieuwe innovaties. We zijn tegen plaatsing van windmolens.

Het gemeentelijk woningbedrijf verduurzaamt zo veel als mogelijk haar huurwoningen en we maken inwoners bewust van de mogelijkheden voor verdere verduurzaming. In 2021 zal een warmtetransitieplan worden opgesteld. Verder wordt een klimaatstresstest uitgevoerd en worden de uitkomsten daarvan vertaald naar maatregelen.

## **Regionale samenwerking in het Pact 7.1**

De zeven Westfrieze gemeenten hebben een gezamenlijke ambitie geformuleerd in het PACT van Westfriesland 7.1. De uitwerking en uitvoering van deze ambities krijgt in de periode 2020 – 2022 aandacht. Prioritering wordt gegeven aan dat waar Opmeer het meeste baat bij heeft, gerelateerd aan de uitkomsten van onze toekomstvisie. Dit is van wezenlijk belang voor de regio en de gemeente Opmeer voor het sociaal domein, woningbouw, economie, wegenbeheer, infrastructuur, energietransitie, toerisme en vele andere terreinen.

Opmeer is bestuurlijk en ambtelijk een actieve partner in het PACT.

## **A.C. de Graafweg**

De provincie gaat de A.C. de Graafweg herinrichten. Na de herinrichting zal een nieuw groenplan worden opgezet. Hier zal bij de provincie op worden aangedrongen. Opmeer lift mee op de werkzaamheden waarbij wordt ingezet op behoud van bomen langs de weg, het maken van "groene" geluidswallen, het creëren van veilige oversteekplaatsen voor fietsers, inclusief de ontsluiting van de Veken/Middelweg voor rijwielen en het maken van insectvriendelijke bermen.